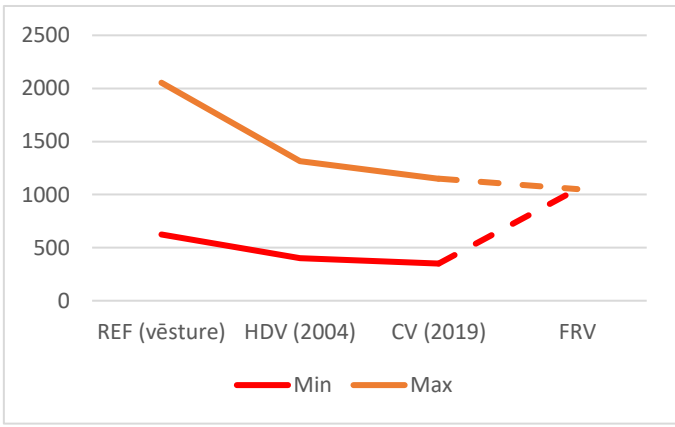

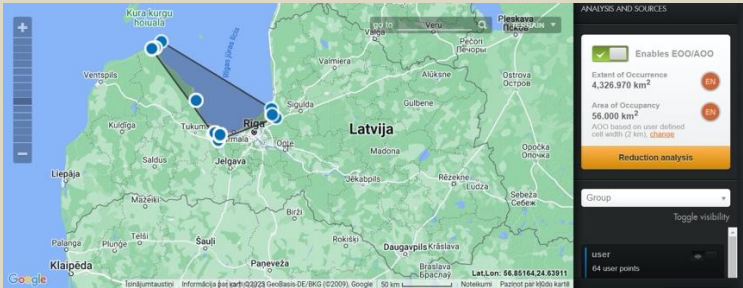
Piezīmes un atsauces valsts līmeņa sugu aizsardzības mērķu (FRV) noteikšanai: datu izvēle un eksperta pieņēmumi

Sugas kods	1283
Sugas nosaukums	<i>Coronella austriaca</i>
Eksperts	Andris Čeirāns
Darbs pabeigts	14.08.2023.
Vispārējās piezīmes	<p>Gludenā čūska <i>Coronella austriaca</i> ir Latvijā ļoti reta suga, kas pašlaik sastopama pārsvarā ĪADT. Populācijas vēsturisko lielumu iespējams novērtēt tikai netieši, vadoties no kādreizējiem sugas izplatības datiem (1. attēls). Visas pašlaik zināmās atradnes atrodas līdz 20 km platā joslā gar Rīgas līča D un R krastiem. Lielākais populācijas samazinājums noticis kaut kad laika posmā starp 1936. un 1990. gadu, kad Rīgas pilsētas un piejūras rajonu apbūves un attīstības rezultātā izveidojušies neatgriezeniski areāla pārrāvumi. Aprēķinātais kopējais populācijas FRV – ap 1000 indivīdiem – ir būtiski mazāks par nepieciešamo sugas ilgtspējai Latvijā, jo individuālās populācijas pašlaik ir savstarpēji pilnībā izolētas.</p> <p>1. attēls. Aprēķinu kopsavilkums.</p>

Piezīmes un pieņēmumi tabulu aizpildīšanā/izmantošanā

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRP	
REF	Date	1936 Pēdējās publikācijas gads, kur minētas konkrētas un ticamas vēsturiskās atradnes pirms 1990. gada.
	Popunit	i (indivīdi) Trūkst datu par populācijas lielumu REF periodā, bet ir pieejams pašreizējās populācijas lieluma novērtējums. Populācijas lielums REF periodā ekstrapolēts no FRR datiem – vēsturiski zināmās apdzīvotās platības un pašreizējās apdzīvotās platības (AOO) attiecības.
	Min	625
	Max	2054

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
HDV	Popunit	loc.
	Quality & Date	M (2006)
	Min	4
	Max	4
	Trend period	1993–2006
	Trend	X
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Habitat period	P (2006)
	Trend	=
	Popunit_final	i (indivīdi) Trūkst datu par populācijas lielumu HDV periodā, bet ir pieejams pašreizējās populācijas lieluma novērtējums. Populācijas lielums HDV periodā ekstrapolēts no FRR datiem – HDV periodā apdzīvotās platības un pašreizējās apdzīvotās platības (AOO) attiecības.
	Min_final	400
	Max_final	1314
	Trend 1993–2006	D (declining)
CV	Date	2013–2018
	Popunit	gridslx1
	Min	na
	Max	na
	Value	18
	Type	minimum
	Popunit_alt	na
	Min_alt	na
	Max_alt	na
	Value_alt	na
	Type_alt	na
	Method	completeSurvey
	Trend period	2007–2018
	Trend	Unk
	Mag_min	na
	Mag_max	na
	Method	absentData
	Habitat period	2007–2018
	Trend	Unk
	Method	absentData
	Popunit_final	i (indivīdi) Dati no projekta LIFE FOR SPECIES taksona IUCN apdraudētības kategorijas gludenās čūskas novērtējuma formas, novērtējums 2020. gadam (Čeirāns 2022).
	Min_final	350
	Max_final	1150
	Trend 2007–2018	D (declining)

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Dati_FRR	
REF	Area	100 km ² Sugas vēsturiski zināmā apdzīvotā platība (AOO), kas aprēķināta projekta LIFE FOR SPECIES ietvaros, izmantojot <i>Geo CAT tool</i> , http://geocat.kew.org .
	Period	1936 Gads, kad izdota pēdējā publikācija, kurā minētas konkrētas un ticamas vēsturiskās atradnes pirms 1990. gada. Uz REF perioda brīdi (1990), domājams, ir jau būtiski samazinājusies, taču šī samazinājuma apmērs nav zināms.
HDV	Area	3477
	Quality & period	M (2006)
	Trend	=
	Magnitude	na
	Area_final	64 km ² Apdzīvotā platība (AOO) pēc 2002.–2021. gada atradņu datiem, kas aprēķināta projekta LIFE FOR SPECIES ietvaros, izmantojot <i>Geo CAT tool</i> , http://geocat.kew.org . Sugai ir ierobežota izplatīšanās spēja, tādēļ maz ticams, ka atradnēs (vai to tiešā tuvumā), kur tā ir sastopama šobrīd, suga nebūtu bijusi HDV periodā.
	Trend 1993–2006	D (decline) Salīdzinot ar REF periodu, AOO ir samazinājies vairāk kā par 30 %.
CV	Area	1470
	Period	2007–2018
	Trend	Unk
	Trend_method	absentData
	Area_final	56 km ² Apdzīvotā platība (AOO) pēc 2012.–2021. gada (pēdējie 10 gadi) LIFE FOR SPECIES projekta atradņu datiem, aprēķināta tieši LIFE-IP LatViaNature projekta vajadzībām, izmantojot <i>Geo CAT tool</i> , http://geocat.kew.org . (2. attēls).
		 <p>2. attēls. Apdzīvotā platība.</p>
	Trend 2007–2018	D (decline) Salīdzinot ar HDV perioda novērtējumu, AOO ir par 13 % mazāks.
	Lēmumi_FRP	

	Lauks	Komentāri, pieņēmumi
	Variants (8. att.)	6. variants. Populācijas lielums ir samazinājies visu XX gs., lai gan lielākais samazinājums ir noticis pirms HDV perioda.
	1. Klimata izmaiņas	0 (nē) Klimatiskais faktors nosaka sugas izplatību Latvijā, taču nav liecību par klimata izmaiņu negatīvu ietekmi uz populācijām.
	2. LV populācijas nozīmība	1 (jā) Latvijas populācija atrodas uz sugas areāla Z robežas, ir pilnībā izolēta no pārējām sugas populācijām, tai var piemist sugai unikālas ģenētiskas īpatnības.
	3. Populāciju izolācija	1 (jā) Latvijas populācija ir gan ģeogrāfiski izolēta no kaimiņvalstīs esošajām populācijām, gan izolētas ir arī atsevišķas Latvijas populācijas daļas (Čeirāns, 2000).
	4. Negatīvie faktori	1 (jā) Nenovēršami antropogēni faktori – ceļu tīkls, apbūve, kombinācijā ar vāju sugas izplatīšanās spēju.
	5. Negatīvas tendences	1 (jā) Sugu negatīvi ietekmējošiem antropogēniem faktoriem ir tendence tikai pastiprināties, populāciju izolācija veicina to ģenētiskās daudzveidības degradēšanos.
	Lēmumi_FRR	
	Variants (8. att.)	6. variants. Apdzīvotā platība ir samazinājusies visu XX gs., lai gan lielākais platības samazinājums ir noticis pirms HDV perioda.
	1. Klimata izmaiņas	0 (nē) Klimatiskais faktors nosaka sugas izplatību Latvijā, taču nav liecību par sugas areāla izmaiņām, ko varētu izskaidrot klimata izmaiņas.
	2. LV populācijas nozīmība	1 (jā) Latvijā atrodas areāla, izņemot sugas areāla Skandināvijas daļu, vistālāk uz Z esošā sugas populācija.
	3. Populāciju izolācija	1 (jā) Latvijas populācija ir gan ģeogrāfiski izolēta no kaimiņvalstīs esošajām populācijām, gan izolētas ir arī atsevišķas Latvijas populācijas daļas (Čeirāns, 2000).
	4. Negatīvie faktori	1 (jā) Nenovēršami antropogēni faktori – ceļu tīkls, apbūve, kombinācijā ar sugas vāju izplatīšanās spēju
	5. Negatīvas tendences	1 (jā) Sugas apdzīvoto platību negatīvi ietekmējošiem antropogēniem faktoriem (apbūve, ceļu tīkls) nav tendence samazināties un populāciju izolācija un rekolonizācijas iespēju trūkums visticamāk izraisīs turpmāku sugas apdzīvotās platības samazināšanos.

Literatūra un informācijas avoti

Čeirāns A. 2000. The Smooth Snake (*Coronella austriaca* Laur.) in Latvia: distribution, habitats and conservation. *Proceedings of the Latvian Academy of Sciences Section B Natural Exact and Applied Sciences* 54(3): 85–90.

Čeirāns A. 2022. Purva bruņurupuča taksona IUCN apdraudētības kategorijas novērtējuma forma. LIFE FOR SPECIES, <https://sarkanagramata.lu.lv/> Npublicēts materiāls.